

Одоб ва суннатҳои иди сауди фитр

آداب و سنن عيد الفطر

[– طاجيكية Tajiki – Тоҷики]

Таҳиякунанда Мусъаби Ҳамза

2009 - 1430

islamhouse.com

آداب و سنن عيد الفطر « باللغة الطاجيكية »

إعداد : مصعب حمزة

2009 - 1430

islamhouse.com

Одоб ва суннатҳои иди саиди фитр

Ҳамд ва шукри бепоён барои парвардигори оламиён бод ва дуруду раҳмати беандоза барои паёмбари мо ва ҳабиби мо Муҳаммад ибни Абдуллоҳ ва олу асҳобаш ва касе, ки ба даъвати ӯ амал мекунад ва даъват мекунад то рӯзи қиёмат бод.

Фаро расидани иди саиди фитрро аз самими қалб барои ҳама бародарон ва хоҳарони мусулмон табрик ва таҳният мегӯям ва умедворам, ки худованди бузург тоат ва ибодати мо ва шумо азизонро қабул намуда, подош ва савоби бузургро насибамон гардонад.

Аз Анас (рз) ривоят аст, ки ҳангоме ки расули Худо (с) ба Мадина омаданад, мардум ду рӯзро доштанд, ки ба бозию саргармӣ машғул мешуданд ва ҷашн мегурифтанд. Паёмбари Худо фармуд: «Худованд ба ҷойи онҳо барои шумо ду рӯзи беҳтаре қарор додаст, рӯзи фитр (иди рамазон), рӯзи иди қурбон». (ривояти Насоӣ ва ибни Ҳиббон дар саҳеҳаш).

Зақоти фитр

Ҳукми зақоти фитр:

Зақоти фитр барои ҳар як мусулмон воҷиб аст ва далели ин гуфтаи расули Худо (с) аст.

Ибни Умар (рз) гуфт: «Паёмбар (с) зақоти фитрро, ки як соъ (ҳар соъ баробар ба чаҳор муштии миёна аст) хурмо ё ҷав аст бар ҳар мусулмони барда (гулом), озод, мард, зан, хурд ва бузург фарз гардонид ва амр кард, ки пеш аз баромадани мардум ба сӯи намози ид пардохт шавад».

Ва мешавад, ки пеш аз намози ид ба як ё ду рӯз пардохт шавад, вале вақташ бо хондани намози ид ба охир мерасад ва касе, ки баъди намози ид пардохт кунад, мисли садақа аст на зақоти фитр.

Одоб ва суннатҳои ид:

Аз Саид ибни Мусайиб (рз) ривоят аст, ки гуфт: «Суннати иди фитр се чиз аст: пиёда рафтан ба намозгоҳ, пеш аз баромадан ба намози ид хурмо хурдан, покиро риоят кардан, бо истеъмоли хушбӯӣ ва мисвок кардан».

Паёмбари Худо (с) рӯзи ид, саҳар барвақт пеш аз хурдани чизе чанд дона хурмо бо адади тоқ (яъне як ё се) меҳурданд. (Бухорӣ 953).

Расули Худо (с) дар рӯзи ид вақти дар роҳ рафтан ба сӯи масҷид такбир мегуфтанд (Алмаҳомилӣ, саҳеҳ 2/142).

Ва инчунин саҳобагон мисли ибни Умар ва Абӯ Умома бо овози баланд такбир мегуфтанд. (Албайҳақи/саҳеҳ 3/276).

Такбири иди фитр аз нишастани офтоби охирин рӯзи рамазон бо комил шуданиш (30 рӯз ё бо дидани моҳтоби моҳи шавол) ва бо насси ин гуфтаи Худованд:

"ва меҳоҳад, ки ҳисобро тамои кунед ва ба бузургӣ худоро ёд кунед бар он ки шуморо роҳ намуд" (Вақара 185) шурӯъ мешавад.

Ва расули Худо (с) охири вақти такбирро поёни намози ид муайян кардааст, мувофиқи ҳадисе, ки аз расули Худо (с) ривоят шудааст. (Ал Маҳомили/саҳеҳ 2/241).

Лафзҳои такбир:

Аллоҳу Акбар Аллоҳу Акбар, Ло илоҳа иллоҳу ва Аллоҳу Акбар Аллоҳу Акбар ва лиллоҳилҳамд (ибни Шайба).

(Худо бузург аст, Худо бузург аст, нест худое барҳақ магар Аллоҳ ва Худо бузург аст, Худо бузург аст ва ҳамду сано барои худованд аст).

Аллоҳу Акбар Аллоҳу Акбар, Аллоҳу Акбар, ло илоҳа иллоҳу ва Аллоҳу Акбар Аллоҳу Акбар ва лиллоҳилҳамд. (Имом Молик ва имом Шофии ин лафзро ҳам ҷоиш медонанд).

(Худо бузург аст, Худо бузург аст, Худо бузург аст, нест худое барҳақ магар Аллоҳ ва Худо бузург аст ва ҳамду сано барои худованд аст).

Аҳамияти намози ид ва таъкиди рафтан ба намози ид.

Аз умми Атия (рз) ривоят аст, ки гуфт: «Расули Худо (с) ба мо фармуданд, ки духтарони бикр (оиладорнашуда) ва занони бознишастаро ба намозгоҳ бибарем, то кори нек ва даъвати мусулмононро мушоҳида кунанд ва занони бознишастаро аз намоз

канора мегирифтанд». (Муттафақун алайҳи /Бухорӣ/ Муслим 89).

Пас вақте ки расули Худо (с) барои занон ин тавсияро мекунад, далолат бар ин аст, ки ин таъкид ва тавсия барои мардон зиёдтар аст.

Расули Худо (с) баъди он ки намози ид ба охир мерасид такбир гуфтанро қатъ мекард.

Паёмбар (с) ба намозгоҳи пиёда мерафт ва бармегашт. (Ибни Моҷаҳ/ҳасан 1294).

Барои намозгуздорон мустаҳаб аст, ки барвақт ба намозгоҳ бираванд, аммо барои имом дертар рафтан суннат аст. (Бухорӣ 956).

Барои намози ид суннати қаблӣ ё баъдӣ вуҷуд надорад (яъне пеш аз намози ид ё баъди намози ид суннат нест мисли намозҳои дигар), аммо вақте дохили масҷид шудем, метавонем намози таҳияи масҷид бихонем.

Намози ид ду ракат аст, ки ингуна хонда мешавад:

Дар адо намудани намози иди фитр ду тариқа аст:

1. Пас аз такбири таҳрима дуои истифҳо (Субҳонакаллоҳумма)-ро мехонем ва сипас ҳафт такбири дигар мегӯем, дар ракаъати дуюм баъди такбири интиқол (аз саҷда бархостан) панҷ такбири дигар мегӯем, дар ҳар ракаъат дуои таъавуз (Азузу биллоҳ)-ро мехонем, дар байни такбирҳо барои Худованд ҳамду сано мегӯем ва ўро мавриди маҷду таъриф қарор медиҳем (Субҳоналлоҳи ва алҳамду лиллоҳи ва ло илоҳа илло Аллоҳ ва Аллоҳу акбар) ва бар расули худо салавот мефиристам. (Табарони/саҳеҳ 9519).
2. Имом ду ракаъат мехонад: Бо такбири таҳрима (Аллоҳу Акбар) намозро шурӯъ мекунад, баъд дуои истифтоҳро (Субҳонакаллоҳумма)-ро мехонад, баъд аз он бо овози баланд мехонад (сураи ғотиҳа ва як сура ё оятҳое аз Қуръон), баъд аз он такбир (Аллоҳу акбар) гуфта ба рукуъ меравад ва ҳаминхел ракаъати аввалро тамом мекунад, аммо дар ракаъати дуюм вақте ки аз саҷда меҳезад аввал мехонад (сураи ғотиҳа ва як сура ё оятҳое аз Қуръон) ва баъд аз он се бор такбир (Аллоҳ Акбар) мегӯяд. (Тухфатулфуқоҳо 1/167, Бадоеъ уссаноеъ 3/94).

Табрик ва таҳният гуфтан ба якдигар.

Асҳоби расули Худо (с) (Худованд аз онҳо розӣ бод) ҳангоме ки рӯзи ид ҳамдигарро мулоқот мекарданд, ҳамдигарро ингуна табрику таҳният мегуфтанд: Тақабалла Аллоҳу минно ва минкум (Худованд аз мо ва шумо қабул бигардонад). (Алмаҳомили/ҳасан).

Касоне ки ба намози ид ҳамроҳи имом нарасанд ва ҳамчунин заноне, ки дар хона ҳастанд, метавонанд онро ба ҷой оваранд. (Бухорӣ).

Баъзе аз мункароте, ки дар рӯзи ид анҷом мегирад ва бояд аз он парҳез кард:

Такаббур ва ҳақир шуморидани дигарон.

Даст ба даст бо номаҳрамон салом кардан (хоҳ зан хоҳ мард).

Тақлиди зан бар мард ва мард ба зан дар либос ва ҳаракат ва гап задан.

Баромадани занон ба ҷойҳои умумӣ бо зебу зиннат ва хушбӯй ва бо мардони бегона якҷоя шудан.

Исроф ва зиёдравӣ дар ҳама чиз ва хусусан дар либос ва дастархони ид.

Аҳамият надодан ба фақирон ва эҳтиёҷмандон.

Аҳамият надодан ба силаи раҳм (кӯмак ва хабаргирии хешу табор), хусусан нисбати касоне, ки ба кӯмак ва ёрӣ ниёз доранд.

Дар охир аз Худованди бузург умедворам, ки ҳама амалҳои моро холис барои ҳақиқат гардонад ва тоату ибодатҳои моро қабул намуда, моро аз бандагони муқаррабаи гардонад, омин, вассалом.